

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudcem Tomášem Kocourkem v právní věci

žalobkyň:

a) **X. E. P.**, narozena dne x,
státní příslušnost Ukrajina,
bytem X,

b) **Y. M.**, narozena dne x,
státní příslušnost Ukrajina,
bytem X,
zastoupena žalobkyní a) jako zákonnou zástupkyní,

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra,
se sídlem Nad Štolou 3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2017, čj. OAM-819/ZA-ZA05-K07-ODMO-2015

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje B. K.

Odůvodnění:

Vymezení věci

- 1 Žalobkyně podanou žalobou napadají v celém rozsahu shora označené rozhodnutí žalovaného, kterým jim byla odňata doplňková ochrana podle § 17a odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že v zemi původu žalobkyň došlo od doby udělení doplňkové ochrany k podstatné změně politické a bezpečnostní situace ve vztahu k důvodům, pro něž jim byla doplňková ochrana udělena.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

- 2 Žalobkyně napadly rozhodnutí žalovaného z důvodu, že porušil § 3, § 50 odst. 2, 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), § 14a odst. 1, 2 zákona o azylu, čl. 3, čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publikována sdělením federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“) a čl. 3 Úmluvy o právech dítěte (publikována sdělením federálního ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb.).
- 3 Žalobkyně poukázaly na to, že pochází z města Sumy, které se nachází v Sumské oblasti blízko ruských hranic. Domnívají se, že žalovaný nesprávně posoudil otázku možného přelivu ozbrojeného konfliktu z Doněcké a Luhanské oblasti do místa jejich bydliště. Namítly, že Minské dohody o dodržování míru nejsou dodržovány, s vyhlášením státu Malorusko proruskými separatisty očekávají eskalaci konfliktu v Luhanské a Doněcké oblasti. Špatnou bezpečnostní situaci v Luhanské a Doněcké oblasti a porušování lidských práv žalobkyně doložily citacemi a odkazy na zprávu Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky z ledna 2017, Human Rights Watch World Report 2017, United Nations Human Rights Monitoring Mission in Ukraine, výroční zprávu Amnesty International 2016/2017, zprávu organizace Institute for Economics and Peace a mediální zprávy. Zhoršující se humanitární situaci popisují zprávy Mezinárodního výboru červeného kříže. Žalobkyně dále citovaly nedávné závěry Human Rights Watch, podle nichž civilisté trpí konfliktem na východě Ukrajiny, neboť jsou denně vystaveni nedostatku léků a hygienických potřeb a infrastruktura je v této oblasti silně poničená. Podle zprávy Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky bylo v důsledku ozbrojeného konfliktu vysídleno nejméně 450 000 lidí, přičemž podle zprávy Human Rights Watch World Report 2016 ukrajinským orgánům chybí zdroje na zajištění bydlení a sociální pomoci vnitřně vysídleným osobám.
- 4 Žalobkyně dále uvedly, že podle zprávy organizace Institute for Economics and Peace posuzující stav míru se Ukrajina umístila v roce 2016 na 156. příčce ze 163 sledovaných zemí, což svědčí o neutěšené situaci. Podle zpráv publikovaných na serveru www.idnes.cz východem Ukrajiny otřásají prudké střety a do bojů byly nasazeny i tanky. Cílem ostřelování ze strany separatistů se staly i monitorovací mise organizace OBSE, přičemž těžké zbraně nebyly staženy. O tom, že boje se neomezují pouze na oblast Doněcka a Luhanska, svědčí, že v oblastech kontrolovaných vládními silami dochází k sabotážím. Žalobkyně se tedy obávají, že v případě návratu do země původu jim stále hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy s odkazem na výše uvedené zprávy i aktuální informace OBSE za měsíc duben a březen.
- 5 Žalobkyně namítly, že v jejich případě není možné využít ani institut vnitřního přesídlení, neboť neposkytuje účinné záruky ochrany proti nebezpečí vážné újmy, která jim při

návratu do země původu hrozí. Zpráva UNHCR č. 3 z 24. 9. 2015 ohledně udílení mezinárodní ochrany se zohledněním dosavadního vývoje na Ukrajině popisuje faktické překážky v přístupu osob z východní Ukrajiny k účinnému vnitřnímu přesídlení. Hlavní překážkou je společenská diskriminace, protože obyvatelstvo západní Ukrajiny vnímá osoby z východu jednak jako viníky války, jednak jako nechtěnou konkurenci na pracovním trhu v situaci, kdy v zemi dramaticky rostou ceny bydlení, energií a potravin. Žalobkyně odkázaly na zprávu UNHCR Praha, IDPs in Ukraine, 2016, která shrnuje aktuální situaci vnitřně přesídlených osob. Státní orgány přitom nepodnikají žádné kroky k potírání této diskriminace. Finanční asistenci mohou státní orgány zcela odebrat, pokud vnitřně přesídlená osoba nedokáže sehnat zaměstnání do dvou měsíců po započetí pobírání pomoci. Získání zaměstnání je pro osoby z východní Ukrajiny často fakticky nemožné, a proto je finanční asistence nejistým mechanismem. Její výše nemůže pokrýt ani základní potřeby a je omezena na dobu šesti měsíců.

- 6 Žalobkyně namítly, že žalovaný se chybně vypořádal s otázkou zásahu do jejich soukromého a rodinného života. Uvedly, že na území České republiky žijí společně s manželem, resp. otčímem B. P. Žalobkyně b) zde navštěvuje základní školu. Žalobkyně si vybudovaly hustou síť známých, což vypovídá o vysoké míře integrace do české společnosti. Odkázaly na čl. 8 Úmluvy, podle něhož je třeba chránit rodinný a soukromý život. Konstatovaly, že hlavním úkolem Úmluvy je zajistit členům společnosti možnost vést normální rodinný život a umožnit, aby se rodinné vztahy mezi členy rodiny normálně rozvíjely. Zdůraznily, že soukromý a rodinný život ve smyslu čl. 8 Úmluvy je autonomní koncept, který je nutné vykládat nezávisle na národních právních rádech smluvních států Úmluvy. Žalovaný však napadeným rozhodnutím *de facto* chce upřít možnost dalšího rozvíjení soukromého a rodinného života v České republice, přičemž odkázaly na čl. 8 odst. 2 Úmluvy.
- 7 Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 18. 12. 2017 uvedl, že považuje žalobu za nedůvodnou a účelovou. Žalobní námitky směřují jednak proti tomu, že správní orgán nedostatečně posoudil tvrzení žalobkyň pocházejících z města Sumy v Sumské oblasti ve vztahu k jejich obavám z vážné újmy při návratu do vlasti, ať už do místa jejich původního bydliště z důvodu ozbrojeného konfliktu, tak do jiného místa v zemi původu v rámci přesídlení, a jednak proti tomu, že žalovaný nesprávně posoudil zásah do jejich rodinného života, který nastane v důsledku odnětí doplňkové ochrany. Žalobkyně citovala mimo jiné také ze zpráv, které si opatřil sám žalovaný, přičemž námitky jsou polemikou s fakty uvedenými v napadeném rozhodnutí bez jakéhokoliv hmotněprávního přesahu.
- 8 Žalovaný poukázal na nepřipustné rozšíření žalobních tvrzení, která nebyla součástí správního řízení předcházejícího vydání napadeného rozhodnutí. Mnohé námitky totiž nekorespondují se stavem věci zjištěným v průběhu správního řízení, a žalobní důvody tak nemají oporu ve správním spise. Takový postup v řízení před soudem se jeví jako účelový s cílem i za cenu nepřipustného rozšíření dosáhnout pro žalobkyně příznivějšího výsledku řízení. Tak je tomu především ohledně nově tvrzených obav z újmy při přesídlení, které žalobkyně v průběhu správního řízení vůbec netvrdily. Stejně je tomu v případě zásahu do soukromého a rodinného života žalobkyň. Žalovaný zdůraznil, že konflikt se na Ukrajině soustředí pouze na linii dotyku v Luhanské a Doněcké oblasti, přičemž město Sumy v Sumské oblasti je vzdálené od této linie více než 500 km. V této souvislosti žalovaný odkázal na rozsudek NSS ze dne 15. 1. 2015, čj. 7 Azs 265/2014 – 17, s tím, že považuje bezpečnostní situaci na území pod kontrolou kyjevské vlády za stabilizovanou.

- 9 Žalovaný konstatoval, že obava ze zásahu do rodinného i soukromého života je novum, které žalobkyně neuváděla při pohovoru. Navíc v místě původního bydliště zůstala bydlet její matka, k níž by se žalobkyně mohly vrátit, a naplnit svůj soukromý a rodinný život. Žalovaný uzavřel, že důvody žalobkyň nelze považovat za azylově relevantní, což bylo podrobně zdůvodněno v napadeném rozhodnutí. Ve zbytku tedy odkázal na obsah napadeného rozhodnutí, které považuje za právně i věcně správné a řádně odůvodněné.
- 10 Žalobkyně v replice ze dne 16. 1. 2018 ohledně polemiky s fakty uvedenými v napadeném rozhodnutí uvedly, že rozporování tvrzení je přirozenou součástí žaloby. Není jasné, z čeho žalovaný dovodil, že tvrzeními žalobkyň není dán „hmotněprávní přesah“. Žalobkyně mají za to, že nedošlo k rozšíření žalobních tvrzení. Nemožnost vnitřního přesídlení byla zmiňována již ve správním řízení, naopak žalovaný pochybil, neboť se tím blíže nezabýval. I kdyby však v daném případě šlo o skutečnosti, které nebyly uváděny v průběhu správního řízení, neznamená to bez dalšího nemožnost jejich posouzení v rámci soudního přezkumu. V této souvislosti žalobkyně odkázaly na nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16. Zejména obava z narušení rodinného života a dopadu do života dítěte je zásadní námitkou, která nemůže být v rámci soudního přezkumu opomenuta s ohledem na závazky České republiky vyplývající např. z Úmluvy o právech dítěte, která je stěžejní i v kontextu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Ve věci možnosti vnitřního přesídlení žalobkyně odkázaly na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 9. 1. 2017, čj. 33 Az 3/2016 – 34, později potvrzený usnesením NSS ze dne 13. 4. 2017, čj. 1 Azs 56/2017 – 35, kde jsou uvedena kritéria, která je nezbytné zhodnotit. Vzhledem k tomu, že se žalovaný nezabýval těmito kritérii v napadeném rozhodnutí, zatížil jej vadou spočívající v nepřezkoumatelnosti a nedostatečném zjištění skutečného stavu věci. Žalobkyně dále namítly, že žalovaný neuvedl, jaké jejich námitky nekorespondovaly se zjištěným stavem věci a že poukázaly na vzdálenost k hranici s Ruskou federací. Žalobkyně trvaly na návrhu obsaženém v žalobě.

Posouzení žalobních bodů

- 11 Soud ověřil, že žaloba ze dne 28. 11. 2017 byla podána včas, osobami k tomu oprávněnými a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.
- 12 Ze správního spisu soud zjistil, že rozhodnutím žalovaného ze dne 23. 10. 2015 žalobkyním nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu a byla udělena doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu na dobu 24 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí. Žalovaný rozhodnutí odůvodnil tím, že žalobkyně neměly možnost zajistit si dlouhodobější zázemí v jiné části země, neboť na Ukrajině kromě matky žijící ve stejném městě nemají žádné další příbuzné, o jejichž pomoc by se mohly opřít. Bývalý manžel žalobkyně a) se na výchově a výživě nezletilé dcery dlouhodobě nijak nepodílí a státní orgány na východě Ukrajiny nejsou schopny potřebnou pomoc nezletilé zabezpečit. Žalovaný na základě tvrzení žalobkyň o bezpečnostní situaci v místě bydliště a opatřených zpráv o zemi původu dospěl k závěru, že nelze s určitostí vyloučit budoucí střety stran konfliktu v místě bydliště žalobkyň. Vzhledem k neuspokojivé bezpečnostní situaci na východě Ukrajiny a vysoké zranitelnosti žalobkyň uzavřel, že v případě jejich návratu do země původu nelze vyloučit přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1, 2 písm. c) zákona o azylu.

- 13 Oznámením ze dne 8. 3. 2017 žalovaný vyrozuměl žalobkyně o zahájení řízení o odnětí udělené doplňkové ochrany podle § 11 odst. 1 a § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu, neboť dospěl k závěru, že okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že doplňkové ochrany již není zapotřebí.
- 14 Žalobkyně ve vyjádření ze dne 4. 4. 2017 uvedly, že okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, se nezměnily. Od roku 2014 se situace na Ukrajině zhoršuje, přičemž v médiích se v srpnu 2016 objevily zprávy, že Rusko přesouvá k hranicím mezi Ukrajinou a anektovaným Krymem a Doněckem vojenské jednotky. Podle zpráv od matky a známých žalobkyně a) se situace ve městě Sumy zhoršila. Kolem města je stále víc vojenských jednotek, které jsou v bojové pohotovosti, neboť je vzdáleno od ruských hranic 70 km. Uvedla, že cítí vážné obavy o život svůj a své dcery v případě návratu na Ukrajinu. S jistotou ví, že jejich odjezd byl lidmi ve městě hodnocen negativně. Osmiletá dcera teprve nyní překonala trauma ze zpráv o konfliktu na Ukrajině a z toho, jak sledovala pobyt vojáků ve městě. V České republice se dcera adaptovala, chodí do první třídy, mluví česky a zvykla si na prostředí. Má obavy z toho, co by s dceřinou psychikou mohl udělat návrat na Ukrajinu. Žalobkyně se v ČR také integrovala, již přes rok pracuje a zaměstnavatel s ní počítá do budoucna. Uvedla, že na Ukrajině nemají žádný byt ani dům, do něhož by se mohly vrátit, oproti tomu mají v ČR byt v osobním vlastnictví.
- 15 Dne 12. 9. 2017 byl se žalobkyní a) proveden pohovor v ruském jazyce za přítomnosti tlumočnice ruského jazyka. Z protokolu o pohovoru plyne, že žalobkyně čerpá informace o bezpečnostní situaci od matky a známých žijících ve městě Sumy. Informace však nemůže podpořit žádnými dokumenty. Na Ukrajinu se přes zlepšení bezpečnostní situace nemůže vrátit, neboť manžela chtějí odvést do armády, což ví od sousedů ve městě. Žalobkyně nemůže řešit své potíže tím, že by se přestěhovala na jiné místo na Ukrajině, neboť chtěla do města Sumy. Na dotaz, zda ví o nějakém konkrétním bezpečnostním incidentu z místa bydliště, uvedla, že o žádném neví. Existuje pouze problém s tím, že Rusové přijíždějící z Ruska jsou ponižováni místními Ukrajinci. Problém se týká i jí, byť je Ukrajinka, neboť rodiče jsou Rusové. Žalobkyně neuvedla, že by se svou nezletilou dcerou měla v zemi původu nějaký konkrétní problém s bezpečnostní situací, pouze se bály, neboť ze sdělovacích prostředků a od lidí pořád poslouchaly jen o válce. Na území Ukrajiny má matku (ročník narození 1965), žijící ve městě Sumy, s níž je v kontaktu. Uvedla, že nechce žít na Ukrajině, neboť vláda se tam pořád mění, každý si dělá, co chce, a neví, co od nich může čekat. Matka žádné konkrétní problémy kvůli bezpečnostní situaci na Ukrajině nemá. Žalobkyně neměly potíže se státními orgány či bezpečnostními složkami, nejsou politicky ani veřejně aktivní, ani nebyly trestně stíhány. Nyní žijí v Kladně ve vlastním bytě ve společné domácnosti s manželem (resp. otčímem). Peněžní prostředky nepoužili k vybudování zázemí v jiné části Ukrajiny, neboť tam nevidí žádnou budoucnost. Žalobkyně pracuje jeden a půl roku jako operátor výroby, v ČR žádné jiné rodinné příslušníky nemá, léčí se se štítnou žlázou, dcera je zdravá a žádné léky nebere.
- 16 Ze správního spisu dále vyplývá, že pro posouzení situace v zemi původu žalovaný shromáždil jako podklad výroční zprávu Amnesty International 2016/17 – Stav lidských práv ve světě – Ukrajina z února 2017, informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 3. 8. 2017 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, informaci Ministerstva vnitra ČR ze dne 24. 7. 2017, Ukrajina – Situace v zemi (politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené

osoby), výroční zprávu Freedom House, Svoboda ve světě 2017 – Ukrajina, informaci Human Rights Watch 2017 – Ukrajina ze dne 12. 1. 2017, zprávu Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických o dodržování lidských práv v roce 2016 – Ukrajina ze dne 3. 3. 2017, zprávu Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva z 16. 6. 2017 o stavu lidských práv na Ukrajině za období od 16. 2. 2017 do 13. 6. 2017, zprávu Světové zdravotnické organizace, Evropského střediska pro sledování zdravotních systémů a politik, Ukrajina: Průzkum zdravotního systému, 2015. Žalobkyně a) se seznámila s obsahem uvedených podkladů, nechtěla se k nim vyjádřit ani navrhnout jejich doplnění.

- 17 Dalšími podklady pro vydání rozhodnutí byl spisový materiál k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 21. 9. 2015, čj. OAM-819/ZA-ZA05-2015, včetně kupní smlouvy na byt ze dne 5. 10. 2015, oddacího listu ze dne 23. 11. 2015, zpráv o situaci v zemi původu, které byly podkladem pro udělení doplňkové ochrany, opisu z evidence rejstříku trestů fyzických osob ze dne 1. 10. 2015, rodného listu žalobkyně b), protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 21. 9. 2015, protokolu o převzetí cestovního dokladu ze dne 21. 9. 2015 a předávacích protokolů cizince, který učinil prohlášení o mezinárodní ochraně na území ČR ze dne 15. 9. 2015 s fotokopii cestovních dokladů žalobkyně.
- 18 Dne 20. 9. 2017 žalobkyně podala žádost o prodloužení doplňkové ochrany podle § 53a zákona o azylu s totožným odůvodněním ohledně bezpečnostní situace jako ve vyjádření ze dne 4. 4. 2017. Dne 20. 10. 2017 žalovaný vydal napadené rozhodnutí, kterým byla žalobkyním odňata doplňková ochrana podle § 17a zákona o azylu. Následně dne 21. 11. 2017 rozhodl usnesením o zastavení řízení o žádosti o prodloužení doplňkové ochrany podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu (uvedené rozhodnutí není předmětem soudního přezkumu v tomto řízení).
- 19 Soud posoudil žalobu v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Tento článek vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ dle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedený závazek transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice). Vzhledem k tomu, že Česká republika obsah této směrnice netransponovala do svého vnitrostátního právního řádu, ač tak měla nejpozději do 20. 7. 2015 učinit, má ustanovení předmětného článku přímé účinky a užije se na tento případ, protože řízení o odnětí doplňkové ochrany bylo zahájeno po tomto datu (čl. 52 odst. 1 věta první procedurální směrnice). Procesní pravidla vyplývající z čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice se proto prosadí na úkor § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).
- 20 Soud rozhodl o žalobě v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání; žalovaný vyjádřil s tímto postupem výslovný souhlas, žalobkyně pak udělily souhlas *implicite*, neboť na výzvu soudu ve stanovené lhůtě nesdělily, že s rozhodnutím věci bez jednání nesouhlasí.
- 21 Žalobkyně v bodě III. žaloby uvedla s uvozením, že jde o žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., výčet ustanovení zákonů a mezinárodních smluv, včetně jejich citace, která měl žalovaný napadeným rozhodnutím porušit. Taková tvrzení však nejsou

žalobním bodem ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť dle ustálené judikatury jím je konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Žalobce je povinen vylicít, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl žalovaný vůči nim dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobce odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spisu, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ tvrzené nezákonnosti (viz rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, čj. 2 Azs 92/2005 – 58). Na tomto právním názoru setrval rozšířený senát NSS i v rozsudku ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008 – 78, v němž s odkazem na svůj předchozí, výše citovaný rozsudek potvrdil, že náležitost žaloby dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je splněna, pokud jsou z tvrzení žalobce seznatelné skutkové děje a okolnosti individuálně odlišitelné od jiných ve vztahu ke konkrétnímu případu žalobce, jež žalobce považoval za relevantní k jemu domnělé nezákonnosti správního rozhodnutí; právní důvody nezákonnosti (či nicotnosti) napadeného správního rozhodnutí pak musí být tvrzeny alespoň tak, aby soud při aplikaci obecného pravidla, že soud zná právo, mohl dostatečně vymezit, kterým směrem, tj. ve vztahu k jakým právním předpisům bude směřovat jeho přezkum.

- 22 Těmto požadavkům ovšem výše uvedená tvrzení žalobkyň nedostála, neboť jde pouze o citaci ustanovení právních předpisů, která měla být porušena, aniž by žalobkyně uvedly konkrétní skutečnosti či právní argumentaci, o něž svá tvrzení o nezákonnosti rozhodnutí opírají. Není na soudu, aby nahrazoval procesní aktivitu žalobce a dohledával ve správním spisu konkrétní nezákonnosti (viz rozsudek NSS čj. 4 As 3/2008 – 78, bod 31). Výjimku pak představuje pouze tvrzení žalobkyň, které dovozují porušení § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu z toho, že žalovaný nedostatečně odůvodnil sníženou možnost žalobkyň zajistit si dlouhodoběji zázemí v jiné části vlasti (tedy *de iure* dostupnost vnitřní ochrany). Toto žalobní tvrzení je dostatečně určité, takže se jím soud mohl zabývat. Za řádně formulované žalobní body pak lze dále považovat též námitky, byť mnohdy obecné, obsažené v bodech IV., V. a VI. žaloby.
- 23 Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Podle § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu se doplňková ochrana odejme, pokud okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňková ochrana není zapotřebí.

Podle § 17a odst. 2 zákona o azylu ministerstvo přihlédne při posuzování důvodů uvedených v odstavci 1 k tomu, zda změna okolností je tak významná a trvalé povahy, že osobě požívající doplňkové ochrany již nehrozí nebezpečí, že utrpí vážnou újmu. Dále se přihlédne k tomu, zda osoba požívající doplňkové ochrany uvede závažné okolnosti podložené předchozí vážnou újmou odůvodňující odmítnutí ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu svého posledního trvalého bydliště.

- 24 V případě žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 21. 9. 2015 žalobkyně a) uvedla jako důvod jejího podání obavu o život svůj a své dcery v důsledku války na Ukrajině s tím, že její druh se v té době již nacházel na území České republiky a žalobkyně a) neměla nikoho, kdo by se jí v zemi původu zastal. Žalovaný udělil žalobkyním doplňkovou ochranu právě z důvodu jejich zranitelnosti, která byla dána nízkým věkem žalobkyně b) a neschopností zajistit si zázemí v jiné části Ukrajiny (absence vnitřní ochrany), a to ve vazbě na nestabilní situaci na východě Ukrajiny a nejistou prognózu dalšího územního rozšíření ozbrojeného konfliktu. V průběhu řízení o odnětí doplňkové ochrany žalobkyně a) uvedla, že okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, se nezměnily. Jako hlavní důvody, proč by jim neměla být odňata doplňková ochrana, uvedla jednak špatnou bezpečnostní situaci v místě bydliště a s tím spojené obavy o život, jednak vysokou míru integrace obou žalobkyň v České republice. Kromě toho však také uvedla některé nové skutečnosti, které neuplatnila v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany v roce 2015. Konkrétně zmínila obavu o psychický stav žalobkyně b) v případě nuceného návratu, obavu z odvedení manžela do ukrajinské armády a svůj špatný zdravotní stav v důsledku poruchy funkce štítné žlázy. Žalovaný posoudil daný případ z hlediska doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, přičemž vzal v potaz také nově uvedené skutečnosti, a to v dostatečném rozsahu, své úvahy řádně odůvodnil a dospěl ke správnému závěru. Žalobkyně ve své žádosti neuvedla žádné důvody, které by byly relevantní z hlediska udělení doplňkové ochrany.
- 25 Námitka žalobkyň, že v případě návratu do země původu jim stále hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy, zjevně mířící na aplikaci § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, je nedůvodná. Jedná se o důvod, pro který byla žalobkyním v roce 2015 přiznána doplňková ochrana. Žalobkyně citují v žalobě na podporu svého tvrzení řadu zpráv o zemi původu, včetně některých, z nichž vycházel žalovaný, a dovozují, že bezpečnostní situace je nadále špatná a návrat do místa bydliště by je ohrozil na životě. Ani institut vnitřního přesídlení nepovažují za účinnou záruku ochrany před nebezpečím vážné újmy.
- 26 K argumentaci žalobkyň soud uvádí, že bydlištěm žalobkyň je město Sumy v Sumské oblasti. Ačkoliv lze přisvědčit tvrzení žalobkyň, že se nachází relativně blízko u hranice

s Ruskou federací, ze žádné z aktuálních zpráv o zemi původu neplyne, že by v této oblasti docházelo k bezpečnostním incidentům, či že by se tímto směrem měl přelít konflikt z Doněcké a Luhanské oblasti (mezi Sumskou oblastí a Doněckou a Luhanskou oblastí se nachází Charkovská oblast). Lze tedy přisvědčit žalovanému, že relevantní informací pro posouzení, zda žalobkyním hrozí vážná újma, je skutečnost, že město Sumy se nachází od tzv. linie dotyku, kde dochází k bojům, více než 500 km.

- 27 Žalovaný shromáždil podrobné zprávy o zemi původu, které se zabývají aktuální situací na Ukrajině v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na východě země a případnými potyčkami v jiných oblastech země původu. Z napadeného rozhodnutí je patrné, že se žalovaný zabýval posouzením, zda žalobkyním hrozí v případě návratu na Ukrajinu vážná újma dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Na stranách 5 a 6 svého rozhodnutí žalovaný dospěl k závěru, že nejsou dány důvody pro udělení doplňkové ochrany na základě uvedeného ustanovení. Doplňkovou ochranu lze žadateli přiznat jen za podmínky, že existuje skutečné nebezpečí vážné újmy. Spojení „skutečné nebezpečí“ souvisí s otázkou pravděpodobnosti, že se obava z vážné újmy naplní, a s požadovaným důkazním standardem. Podstatu testu reálného nebezpečí vymezil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, čj. 2 Azs 71/2006 – 82: *„Reálným nebezpečím (srov. rovněž § 14a odst. 1 zákona o azylu, jež užívá ve stejném významu slovní spojení „skutečné nebezpečí“) nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho... Ani test „reálného nebezpečí“ ale nedosahuje intenzity trestního standardu „nade vši pochybnost“, ani důkazního standardu užívaného v zemích common law v civilních věcech („vyšší pravděpodobnost že ano, než že ne“ [balance of probabilities]).“*
- 28 Podle informace Ministerstva vnitra ČR ze dne 24. 7. 2017 o situaci na Ukrajině se politická a bezpečnostní situace v zemi v letech 2015 a 2016 stabilizovala ve srovnání s rokem 2014. Bezpečnostní incidenty se na území Ukrajiny omezovaly na okolí tzv. linie dotyku, hranice mezi územím kontrolovaným povstalci z Luhanské a Doněcké oblasti a ukrajinskou armádou. Tato linie dotyku probíhá právě na území zmíněných dvou oblastí. V souvislosti se stabilizací situace na východě Ukrajiny po uzavření tzv. minských dohod nebyla v roce 2016 ani v roce 2017 vyhlášena žádná další mobilizace. Podle vládních i nevládních výročních zpráv nedocházelo v roce 2015 ani 2016 k bezpečnostním incidentům v žádné z dalších ukrajinských oblastí kromě Luhanské a Doněcké oblasti. Sumská oblast je podle zprávy Ministerstva vnitra ČR pod kontrolou ukrajinské ústřední vlády a podle dostupných informací nedocházelo od roku 2014 k žádným bezpečnostním incidentům.
- 29 Z výroční zprávy Human Rights Watch ze dne 12. 1. 2017 plyne, že k ozbrojeným střetům v roce 2016 docházelo pouze na východě Ukrajiny v Doněcké a Luhanské oblasti, což potvrzuje i zpráva Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 13. 6. 2017. Lze proto uzavřít, že ze žádné zprávy o zemi původu neplyne, že místo bydliště žalobkyň v Sumské oblasti je ohroženo probíhajícími boji. Ze zpráv plyne, že došlo ke stabilizaci územního rozsahu ozbrojeného konfliktu, a to od doby uzavření tzv. minských dohod v únoru 2015, poté se průběh linie dotyku téměř nezměnil. Jakkoliv nejsou závazky plynoucí z těchto dohod plně respektovány, k bojům dochází toliko na linii dotyku v Doněcké a Luhanské oblasti. Konflikt je ve zprávách označován jako „zamrzlý“, nic nenasvědčuje tomu, že by se mohl rozšířit i na území jiných ukrajinských oblastí, např.

Sumské oblasti. Ani vyhlášení tzv. Maloruska zástupci doněckých separatistů nezavdává příčinu domnívat se, že by se změnil územní rozsah bojů, neboť jde toliko o formulování politické doktríny jednou ze stran konfliktu, aniž by byla následována vojenskými akcemi. Sama žalobkyně uvedla, že nemá žádné poznatky o tom, že by v jejím bydlišti docházelo k bezpečnostním incidentům, např. přestřelkám. Potvrdila, že její matka ve městě Sumy stále bydlí, žádné konkrétní problémy kvůli bezpečnostní situaci na Ukrajině nemá. Na podporu svých tvrzení o vážnosti bezpečnostní situace v místě jejího bydliště citovaly žalobkyně pouze výňatky ze zpráv o zemi původu, které popisují situaci v Doněcké a Luhanské oblasti. Tyto informace nejsou evidentně relevantní, neboť situace v Doněcké a Luhanské oblasti se liší od situace v Sumské oblasti, nejde ani o oblasti sousedící. Soud proto neprovedl důkaz žalobkyní označenými zprávami o zemi původu, neboť je zcela bez významu zjišťovat aktuální bezpečnostní situaci v Doněcké a Luhanské oblasti. Ostatně i zprávy o zemi původu, které jsou součástí správního spisu, potvrzují, že v těchto dvou oblastech dochází ke střetům ozbrojených sil, a popisují mimořádnou obtížnost životních podmínek v těchto místech (např. problémy se zásobováním vodou). Ojedinelé sabotážní akce prováděné mimo dosah linie dotyku, které zmiňují žalobkyně v žalobě, nedokládají existenci reálného nebezpečí (tedy značné míry pravděpodobnosti), že by žalobkyně ve městě Sumy mohly být ohroženy na životě. Tím spíše ne v situaci, kdy takové akce nebyly zaznamenány v Sumské oblasti (žalobkyně zmiňuje požár muničního skladu v Charkovské oblasti).

- 30 Na základě zpráv o zemi původu shromážděných žalovaným je zřejmé, že Ukrajina se ke dni vydání napadeného rozhodnutí nenacházela ve stavu tzv. totálního konfliktu – tj. situaci, že již pouhá přítomnost osoby na kterékoliv části území této země ji vystavuje reálnému nebezpečí ohrožení života a tělesné integrity (shodně viz usnesení NSS ze dne 15. 1. 2015, čj. 7 Azs 265/2014 – 17). Z obecně dostupných zpráv nevyplývá, že by se tato situace ke dni rozhodování soudu zhoršila.
- 31 Za této situace bylo povinností žalobkyň prokázat dostatečnou míru individualizace, tj. že ony osobně by pravděpodobně byly vystaveny jako civilistky útoku v rámci probíhajícího ozbrojeného konfliktu. Potřebná míra individualizace by byla naplněna zpravidla tehdy, pokud by některá ze žalobkyň již utrpěla vážnou újmu nebo byla vystavena přímým hrozbám způsobení vážné újmy, nebo pokud ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu země původu, ve kterém skutečně žalobkyně pobývaly, a nemohly nalézt účinnou ochranu v jiné části země, nebo pokud jsou u žalobkyň dány jiné faktory (osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že se žalobkyně stanou terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí (viz rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2015, čj. 5 Azs 158/2015 – 24). Žalobkyně ve správním ani soudním řízení neprokázaly, že by před odjezdem ze země původu utrpěly v důsledku ozbrojeného konfliktu vážnou újmu nebo byly takovou újmou ohroženy. Žalobkyně ze země původu naposledy odcestovaly v roce 2015, tedy v době, kdy již probíhal konflikt ve východní části země. Žalobkyně nebydlely v místě, které je zasaženo ozbrojenými operacemi, nýbrž ve městě Sumy v Sumské oblasti. Doplnková ochrana jim byla udělena z důvodu nepředvídatelnosti budoucího vývoje konfliktu ve spojení s nemožností zajistit si dlouhodobější zázemí v jiné části země (absence podpory ze strany rodiny či známých). Žalobkyně neuvedly v řízení žádné skutečnosti, z nichž by vyplýval jakýkoliv důvod, který by zvyšoval riziko, že se stanou v zemi původu jakožto civilistky terčem svévolného násilí. Pouze tvrdily, že Rusové přijíždějící z Ruska jsou ponižováni místními Ukrajinci, což se však žalobkyň netýká. Žalovaný tedy správně dovedl, že žalobkyně již nesplňují podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2

písm. c) zákona o azylu. Žalobní bod týkající se § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu a jeho aplikace na případ žalobkyní je tedy nedůvodný. Žalovaný si opatřil dostatek aktuálních podkladů pro posouzení této otázky a jeho rozhodnutí odpovídá konkrétním skutkovým okolnostem daného případu. Z nich vyplynulo, že okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany v roce 2015, se v důsledku stabilizace územního rozsahu ozbrojeného konfliktu, nepotvrzení obavy z jeho rozšíření i do jiných ukrajinských oblastí sousedících s Ruskou federací a nařízené demobilizace natolik změnily, že v současnosti neexistuje reálné nebezpečí, že by žalobkyně byly v důsledku přítomnosti v Sumské oblasti vystaveny nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Nejde přitom toliko o stav aktuální, nýbrž o stav dlouhodobý, který je důsledkem stabilizace situace na východě Ukrajiny, k níž došlo v roce 2015.

- 32 Žalobkyně dále poukázaly na to, že ani institut vnitřního přesídlení neposkytuje účinné záruky ochrany proti nebezpečí vážné újmy. V této souvislosti citovaly zprávu Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky ze dne 24. 9. 2015, která popisuje faktické bariéry v přístupu osob z východní Ukrajiny k účinnému vnitřnímu přesídlení. Ačkoliv je pravdou, že dle zpráv obsažených ve správním spisu čelí tyto osoby překážkám v uplatňování svých práv, platí to pro obyvatelstvo, které bylo nuceno opustit oblasti sužované boji na východě Ukrajiny, mezi něž však žalobkyně nepatří, neboť bydlí v Sumské oblasti, kde boje neprobíhají, jak již bylo výše zmíněno. Problematické postavení vnitřně přesídlených osob se žalobkyní netýká, neboť ony se v této situaci nenachází. Soud proto neprovedl důkaz zprávami o zemi původu, které žalobkyně zmínily v žalobě k dokreslení obtíží vnitřně přesídlených osob. Žalovanému nelze vytýkat, že se blíže nezabýval schopnostmi žalobkyní opatřit si dlouhodobější zázemí v jiné části Ukrajiny. Tato okolnost totiž souvisí s otázkou existence efektivní vnitřní ochrany, která se posuzuje poté, co správní orgán (soud) dospěje k závěru, že v místě bydliště žadatele (žalobce) hrozí žadateli pronásledování či vážná újma relevantní z pohledu mezinárodní ochrany. V nyní posuzované věci však dospěl žalovaný na podkladě zpráv o zemi původu k závěru, že v místě posledního bydliště žalobkyní, kde stále bydlí matka žalobkyně a), jim nehrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Není proto namístě dále analyzovat, zda v zemi původu existuje možnost efektivní vnitřní ochrany, neboť této nejsou žalobkyně nuceny využít, mohou se bezpečně navrátit přímo do místa svého bydliště.
- 33 Soud se dále zabýval tvrzením žalobkyní, že v důsledku odnětí doplňkové ochrany bylo zasaženo do jejich rodinného života. Souvislost případného porušení práva na rodinný život zaručeného čl. 8 Úmluvy, popř. principu nejlepšího zájmu dítěte upraveného čl. 3 Úmluvy o právech dítěte s institutem doplňkové ochrany lze analyzovat pouze skrze definici vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Lze přisvědčit tvrzení žalovaného obsaženému ve vyjádření k žalobě, že žalobkyně a) v řízení o odnětí doplňkové ochrany výslovně netvrdila, že v případě nuceného návratu by utrpěl rodinný život žalobkyní, který vedou na území České republiky. Nelze nicméně opomenout, že v průběhu pohovoru žalobkyně a) uvedla, že v České republice sdílí domácnost s manželem a nezletilou dcerou, bydlí zde manželův otec. Zásahem do rodinného a soukromého života v případě odnětí doplňkové ochrany však žalobkyně a) sama výslovně argumentovala teprve v žalobě. Svoji povahou jde o důvod odlišný od důvodu, pro který byla žalobkyním udělena doplňková ochrana v roce 2015. Soud musel nejprve zvážit, zda lze přihlídnout k tomuto důvodu pro zachování doplňkové ochrany uplatněnému až v soudním řízení. K podmínkám, za nichž lze v soudním řízení uplatnit zcela nový důvod

pro udělení mezinárodní ochrany (v nynějším kontextu pro zachování doplňkové ochrany), se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 11. 2015, čj. 10 Azs 194/2015 – 32. Dovodil, že je povinností žadatele o mezinárodní ochranu vylicít veškeré skutečnosti relevantní z pohledu mezinárodní ochrany již ve správním řízení. Neuvede-li žadatel o mezinárodní ochranu všechny relevantní skutečnosti již v řízení před správním orgánem, neumožní mu kvalifikovaně posoudit podanou žádost a musí nést riziko v podobě zamítavého rozhodnutí. Ani povinnost dle čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice (tedy podrobit rozhodnutí žalovaného soudnímu přezkumu s účinky *ex nunc* – ke dni rozhodování soudu) nelze chápat jako podporu bezdůvodného roztržštění vylicení skutkového příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v různých fázích řízení, včetně přezkumného soudního řízení. Jedná se o opatření, které má zamezit nesprávnému posouzení situace žadatelů ve světle aktuálních poměrů a závažných změn situace v zemi jejich původu či jejich osobních poměrů. Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že skutečnosti, které žadatel o mezinárodní ochranu bezdůvodně neuvedl již ve správním řízení, nelze uplatnit v žalobě proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany. Tyto závěry byly následně korigovány Ústavním soudem v nálezu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16. Podle názoru Ústavního soudu musí být žalobci umožněno uplatnit v soudním řízení nový důvod žádosti o mezinárodní ochranu, jestliže jde o skutečnost, kterou žalobce nemohl bez vlastní viny uvést již ve správním řízení, nebo jestliže se ve správním řízení vyskytla okolnost, která ospravedlňuje, že žalobce neuvedl danou skutečnost již ve správním řízení (např. při osobním pohovoru nebyl žalobce na tuto skutečnost dotazován; osobní pohovor nebyl proveden, žalobce nemusel pochopit relevanci dané skutečnosti pro řízení o mezinárodní ochraně; trauma, stud nebo jiné zábrany mohly zabránit úplnému ústnímu svědectví při osobním pohovoru; pohlaví tazatele nebo tlumočníka mohlo být pro žalobce zábranou). Je třeba vzít v úvahu, že žadatelé o mezinárodní ochranu patří mezi zvláště zranitelné osoby, které se mohou na území České republiky ocitnout ve zcela jiném kulturním prostředí, po měsících nebezpečné cesty, mohou být dezorientovaní a mohou mít skutečně odůvodněný strach z návratu do země původu. Je tedy třeba vždy nutno zohlednit povahu nových skutečností a situaci konkrétního žadatele.

- 34 Ačkoliv v rámci pohovoru v řízení o odnětí doplňkové ochrany byla žalobkyně a) tázána na rodinný a soukromý život, jako primární důvod pro ponechání doplňkové ochrany uvedla špatnou bezpečnostní situaci, což plyne už z jejího vyjádření ze dne 4. 4. 2017, na něž při pohovoru odkázala. Z tohoto důvodu jí ostatně byla doplňková ochrana původně udělena. Ve prospěch žalobkyně by bylo možné situaci vyložit tak, že žalobou pouze doplnila nové informace k tomu, co zmínila ve správním řízení, totiž že do České republiky jela za tehdy ještě partnerem (nyní již manželem), s nímž pak i s dcerou sdílela společnou domácnost. Vzhledem k tomu, že žalobkyně výslovně nezmínily jako důvod pro ponechání doplňkové ochrany zásah do jejich rodinného a soukromého života udržovaného na území České republiky, a s ohledem na to, že existence rodinného života na území České republiky je z hlediska doplňkové ochrany relevantní jen ve zcela výjimečných případech (k tomu viz níže), nelze žalovanému vytýkat, že se otázkou možného zásahu do soukromého a rodinného života v napadeném rozhodnutí podrobně nezabýval. Z napadeného rozhodnutí plyne, že žalovaný posuzoval relevanci všech tvrzení žalobek ve vztahu k ponechání doplňkové ochrany, které uvedly v průběhu řízení o odnětí doplňkové ochrany, a to ačkoliv je nezmínily již v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany v roce 2015 [např. obava o psychický stav dcery, obava z odvedení manžela do ukrajinské armády, onemocnění žalobkyně a)]. Soud tedy uzavřel, že jsou

splněny podmínky, za nichž je povinen se sám vypořádat s důvodem pro ponechání doplňkové ochrany, jímž se žalovaný v napadeném rozhodnutí specificky nezabýval. Neshledal přitom důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí pro jeho nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů.

- 35 Žalobkyně argumentují tím, že na území České republiky žijí ve společné domácnosti s manželem, resp. otčímem, odnětím doplňkové ochrany by došlo k zásahu do rodinného a soukromého života žalobkyň v rozporu s čl. 8 Úmluvy.
- 36 Soud považuje za významné zdůraznit, že povinnost vycestovat z území České republiky nezakládá rozhodnutí o odnětí doplňkové ochrany (zejména pak toto rozhodnutí nepředstavuje zákaz pro povolení dalšího vstupu a pobytu na území), nýbrž skutečnost, že žalobkyním nesvědčí žádné pobytové oprávnění ve smyslu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Zákaz vstupu na území České republiky, jehož důsledkem je právě déle trvající zásah do rodinných vazeb cizince na území České republiky, je ukládán rozhodnutím o správním vyhoštění. Doplňkovou ochranu založenou na § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu (ani jinou formu mezinárodní ochrany) nelze považovat za nástroj, jenž by měl poskytnout ochranu soukromému a rodinnému životu beneficianta doplňkové ochrany, který vede na území České republiky. Ochrana před nepřiměřeným zásahem rozhodnutí orgánů veřejné moci do soukromého a rodinného života, který žalobkyně udržují na území České republiky, je žalobkyním dostupná v řízeních, která ústí ve vydání rozhodnutí, jimiž se žalobkyním ukládá povinnost vycestovat z území České republiky a zakazuje vstup na její území. Jakkoliv mají žalobkyně pravdu v tom, že pojetí rodinného života v Úmluvě je značně široké a představuje autonomní koncept nezávislý na výkladu tohoto pojmu v národních právních rádech, nelze z něho dovozovat povinnost smluvních států Úmluvy respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu (viz usnesení NSS ze dne 12. 5. 2016, čj. 5 Azs 29/2016 – 19).
- 37 V tomto kontextu je tedy třeba vnímat opodstatněnost závěru, k němuž dospěla judikatura správních soudů, že pouze v důsledku povinnosti vycestovat z území České republiky do země původu nedochází k zásahu do soukromého a rodinného života žadatele o mezinárodní ochranu (tato povinnost by musela být spojena s dlouhodobým zákazem vstupu na území České republiky, jenž však nemá původ v rozhodnutí o odnětí doplňkové ochrany). Občané Ukrajiny, pokud jsou držiteli cestovního pasu s biometrickými údaji, požívají výhod bezvízového styku s členskými státy Evropské unie. Nebyl-li jim zakázán vstup na území Evropské unie, mohou na území České republiky vstupovat bez dalšího povolení. Pod § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu lze podřadit případy, kdy by v důsledku vycestování cizince do země jeho původu byl porušen tzv. extraterritoriální účinek čl. 8 Úmluvy, tj. že by jeho vycestováním do země původu byl znemožněn jeho rodinný, případně soukromý život v jeho zemi původu, nikoliv že vycestováním by bylo znemožněno udržování a další rozvíjení rodinného a soukromého života etablovaného v České republice. Pouze v případě, že by návratem do země původu byl znemožněn rodinný či soukromý život v zemi původu, je legitimní zvažovat, zda přijímající stát není povinen umožnit beneficiantovi doplňkové ochrany přenést jeho rodinný, resp. soukromý život na území přijímajícího státu, a případně, zda je mu za tímto účelem povinen také udělit doplňkovou ochranu (viz rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2008, čj. 5 Azs 46/2008 – 71, dále rozsudek ze dne 11. 6. 2009, čj. 9 Azs 5/2009 – 65, a usnesení ze dne 12. 5. 2016, čj. 5 Azs 29/2016 – 19). Ostatně z § 2 odst. 9 a 10 a § 14a odst. 1 zákona o azylu plyne, že

z pohledu přiznání doplňkové ochrany je relevantní pouze hrozba vážné újmy, jejímž původcem je stát, jehož je žadatel o mezinárodní ochranu občanem, resp. soukromé osoby na území tohoto státu. Stát, jehož je žadatel občanem, může být původcem hrozby vážné újmy spočívající v zásahu do rodinného či soukromého života pouze v situacích, na které dopadá extrateritoriální účinek čl. 8 Úmluvy. Cizí stát nemůže ohrožovat rodinný a soukromý život, který žadatel o mezinárodní ochranu udržuje na území státu, v němž žádá o mezinárodní ochranu.

- 38 Obě žalobkyně jsou státními občankami Ukrajiny, stejně jako jejich manžel (resp. otčím), jemuž nebyla dříve udělená doplňková ochrana prodloužena. Nic jim tedy nebrání v návratu do země původu, prodejem jejich bytu, který vlastní v České republice, mohou získat prostředky ke zlepšení jejich životních podmínek v zemi původu, případně k pořízení nového ubytování. Nepřiměřený zásah do soukromého života žalobkyně b) nepředstavuje skutečnost, že začala na území České republiky navštěvovat základní školu a naučila se český jazyk. Doba, po kterou pobývala na území České republiky, není natolik dlouhá, aby byla vyloučena či zásadně ztížena její zpětná integrace do kolektivu v zemi původu. Vzhledem k tomu, že žalobkyně a) česky nehovoří, lze předpokládat, že ani žalobkyně b) nezapomněla svůj mateřský jazyk, v němž komunikuje se svojí matkou. Z výše uvedeného vyplývá, že pouhým vycestováním žalobkyň nedojde k porušení extrateritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy, a není zde dán důvod pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Nedojde ani k porušení čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, neboť požadavek souladu rozhodnutí s nejlepším zájmem dítěte neznámá, že by žalobkyním měla být ponechána doplňková ochrana, resp. že by dítě mělo nárok pobývat ve státě, jenž mu poskytl dočasnou ochranu, jen z důvodu příznivějších životních podmínek a zdánlivě lepších životních perspektiv.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

- 39 Vzhledem k tomu, že žalobní body jsou nedůvodné a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, byla žaloba zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
- 40 O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyly v řízení úspěšné, a proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v

jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 14. března 2018

Tomáš Kocourek v. r.

soudce